Čabän

Ročník XIX. Číslo 12

2015
December

Mesačník Slovákov Békéšskej Čaby a okolia

„S pomocou Božou prežili ste zas ďalší v rokoch slede. Nech ruka Božia pevne, iste Vás v roku novom vedie. Nech dary jeho milosti Vás po celý rok chránia, nech dá Vám šťastia, radosti a hojnosť požehnania."

A prichádza zas! Krok za krokom sa blíži a neverili by sme, ako rýchlo nadíde jeho príchod. Neuchopiteľné chvíle sa ťažko kotúľali cez rok a s nádejou sme pozerali do budúcna, s nádejou uspokojených čias, otvorených srdc. Veď koniec roka je záverom niečoho, chvíľa uspokojenia, ale nosí v sebe aj novosť, chystanie sa na nový rok s novými nádejami a plánmi.

Ešte v našich srdciach nezhasol plameň! Plameň, ktorý vzplanie v slávnostných chvíľach adventu, Kračúna a Nového roka. Plameň lásky a spolupatričnosti. Zdá sa, že každý je usmievavejším i milostivejším k tomu druhému.

„V hodinách neúprosne zrkadlí sa čas, koniec roka je čoraz bližšie, staré spomienky zostanú v nás, rodia sa predsavzatia, život ďalšiu knihu píše."

V MENE REDAKCIE MESAČNÍKA ČABÄN
VÁM PRAJEME VESELÉ VIANOCE A ŠŤASTLIVÝ NOVÝ ROK!

ČABÄN HAVILAP SZERKESZTŐSÉGE NEVÉBEN KÍVÁNUNK
ÖRÖMTELI KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET!

És eljött újra! Lépésről lépésre közeledett, és nem hittük el, hogy elérkezik. Az év elérhetetlen pillanatai lassan görögtek, reménykedve néztünk a jövőbe, a nyugalmas idő, a nyitott szívek ideje felé. Hisz az év vége valami lezárása, a megnyugvás ideje, mely az újat is magában hordozza, az új évre való reményekkel és tervekkel teli készülődést.

Szívünkben még nem hunyt ki a láng! A láng, mely az Advent, Karácsony és Új év ünnepi perceiben lobban lágra. A szeretet és összetartozás lángja. Úgy tűnik, hogy mindenki mosolygósabb és kedvesebb a másikkal szemben. És milyen nagy igazság: „Az időben kéretlenül tükröződik az idő, az évvége egyre közeleg, a régi emlékekek megőrizzük, fogadalmak születnek, a élet, új könyv írásába kezd."

„Isten segedelmével egy újabb évet éltél át. Isten keze erőben és biztonsággal vezessen át az új évbe. Szeretete ajándékai egész évben védelmezzenek, boldogsággal, örömmel és áldással töltsenek el."

„ZA ČABIANSKYCH SLOVÁKOV"-„BÉKÉSCSABA SZLOVÁKSÁGÁÉRT"

Odovzdané: Békešská Čaba 08. 12. 2015

Plaketa

Juraj Ando je pravým, pôvodným, svoje mesto a jeho obyvateľov milujúcim lokálpatriotom, ktorý je v dobrom zmysle slova pyšný na svoju „čabianskosť". V osobe Čabäna, ktorý dobre pozná hodnoty, pátra a zbiera tradície svojho rodiska, pozná dušu a mentalitu čabianskej Slovače, sa scelí jeho slovenské rodinné dedičstvo, štúdiá, povolanie, spoločenské postavenie a povaha. Oblasťou jeho vedeckého výskumu je ľudové staviteľstvo čabianskej, respektíve celokrajinskej Slovače, a ľudové tradície župy Békéš. Je autorom mnohých kníh, študijných prác, organizátorom výstav.

Jeho spoločenské postavenie prispieva k prezentovaniu a k uznaniu hodnoty slovenskej kultúry nášho mesta na celoštátnej, ale aj zahraničnej úrovni. Jeho osobnou príznačnosťou je humor, z čoho vyplýva aj záľuba v zbieraní čabianskeho humoru a anekdot.

Vďaka jeho organizačnej práci v rámci spoločenského zastúpenia sa v našej župe a aj v celej krajine vo viacerých obciach založili oblastné domy.

Od 1998 viac ako 16 rokov ako predseda Slovenskej samosprávy župného mesta Békešská Čaba zastupoval záujmy čabianskej Slovače, organizoval a podporoval jej kultúrny život. Počas jeho predsedovania sa vytvorila a posilnila dodnes fungujúca štruktúra samosprávy s podporami, spoluprácami a organizovanými podujatiami. Počas jeho predsedovania sa z turistického hľadiska rozšíril jedinečný, hmotnú a architektonickú kultúru prezentujúci a zachovávajúci oblastný dom s novou Áchimovou sieňou, slúžiacou spoločenským akciám, ktorý inovatívne, modernými muzeologickými metódami prispieva k sebaorganizovaniu a zachovaniu hodnôt národnosti. Vo veľkej miere sa podieľal aj na pustení sa cestou vydávania série publikácií v slovenskom jazyku (Čabianska etnografia, Čabianske príbehy, Čabianske spomienky).

Juraj Ando, držiac sa myšlienky prehĺbenia medzinárodných kontaktov, uzavrel s mestom Martin a Vlastivedným múzeom v Trebišove dohody o spolupráci, ktoré obohatili v tých časoch už vytvorený kultúrny a kultúrno-diplomatický systém vzťahov s družobným mestom Trenčín.

Dovoľte mi, aby som pri odovzdaní plakety „Za čabianskych Slovákov" voľne citoval myšlienku Marka Twaina:

„Život človeka v sebe nosí dva rozhodujúce momenty: prvý - moment narodenia, a druhý, keď sa mu vyjasní, akým poslaním žije."

Ando György igazi, tősgyökeres, városát és csabai népét szerető lokálpatrióta, csabaiságára a szó nemes értelmében büszke. Szülővárosa értékeit, hagyományait kutató, gyűjtő a csabai szlovák nép lelkületét, szellemiségét jól ismerő emberként személyében egységgé ötvöződik családi szlovák öröksége, tanulmányai, hivatása, társadalmi szerepvállalásai és személyisége. Tudományos kutatási területe a csabai, illetve a hazai szlovákság népi építészetének a megyei népi hagyományainak vizsgálata. Több könyv, tanulmány publikáció szerzője, kiállítás megvalósítója.

Juraj Ando s manželkou Klárou pri odovzdaní ceny

Szakmai, vezetői, szakmai alapú társadalmi szerepvállalása hozzájárult városunk szlovák kultúrájának országos és határon túli megjelenítéséhez, értékként történő elismertetéséhez.

Jellegzetes személyiségvonása a humor, ebből következően szenvedélyes gyűjtője a csabai humornak és anekdotáknak.

Szakmai, társadalmi szerepvállalásának szervező köszönhetően több településen tájházak létesültek megyénkben és országosan is. 1998 óta 16 éven keresztül a Békés Megyei Jogú Város Szlovák Önkormányzatának elnökeként vállalta fel a csabai szlovák nemzetiség érdekképviseletét, kulturális életének szervezését, támogatását. Elnöksége alatt alakult ki és szilárdult meg az önkormányzat ma is létező működési struktúrája támogatások, együttműködési szerződések is saját rendezvények formájában. Elnöksége alatt a tárgyi, építészeti hagyaték őrzését, bemutatását, az idegenforgalom szempontjából kiemelkedő jelentőségű tájház új közösségi térrel, az Áchim-teremmel bővült, újszerűen szolgálva ezzel a nemzetiség önszerveződését az értékőrzést, a modern muzeológiai módszerek alkalmazását. A szlovák nyelvű, vonatkozású kiadványozásban is fontos szerepet vállalt új sorozatok indításánál (Csabai etnográfia, Csabai história, Csabai visszaemlékezések).

Ando György a nemzetközi kapcsolatok elmélyítését szem előtt tartva Együttműködési megállapodást kötött Martin várossal és a tőketerebesi Honismereti Múzeummal, sokszínűbbé téve a már addig is létező Trencsény testvérvárossal folytatott kulturális és kultúr-diplomáciai kapcsolatrendszert.

Engedjék meg, hogy a Csabai Szlovákokért plakett átadása kapcsán Mark Twain gondolatát idézzem: szabadon

„ Az ember életének két meghatározó pillanata van: az első, megszületésének pillanata a másik pedig, amikor rájön miért kell élnie".

Diplom

Juraj Krett s manželkou Katarínou pri odovzdaní ceny

Juraj Krett sa narodil 2. júla 1935 v novohradskej Šámšonháze. Vtedy táto dedinská spoločnosť patrila zväčša k slovenskému etniku a evanjelickej viere. Boli to ozaj usilovní ľudia, milujúci prácu a pomáhajúci jeden druhému. I rodičia ho spolu s mladším bratom vychovali v takomto duchu. Svoje štúdium nižšieho stupňa ukončil v rodnej osade a v Šalgotarjáne, potom ho prijali na Pedagogickú vysokú školu do Budapešti, kde vyštudoval za pedagóga matematiky a fyziky nižšieho stupňa. Počas vojenskej služby otca matka sama vykonávala domáce práce a starala sa o výchovu, preto počas vojny a v nastávajúcich rokoch musel ako dieťa a študent pracovať. Jeho vysokoškolské štúdium a pedagogickú dráhu ovplyvnili dve významné udalosti. Po prvé: Stretol sa s vtedajším vedúcim slovenskej katedry, vďaka ktorému sa ako absolvent dostal na Dolnú zem, do čabianskej slovenskej školy ako učiteľ nižšieho stupňa. Po druhé: Keďže aj on bol študentom profesora Övegesa, hlboko to vplývalo na jeho vzdelávaciu a výchovnú činnosť. Ostal v Čabe, zobral si za manželku učiteľku, s ktorou vychovali dvoch chlapov, tiež pedagógov.

Na svojej profesionálnej dráhe mal iba jedno hlavné pracovisko: čabiansku slovenskú školu. V základnej škole vyučoval matematiku a fyziku, bol triednym učiteľom a na čiastočný úväzok bol vychovávateľom v kolégiu. Zastával rôzne funkcie a v druhej polovici svojej pracovnej dráhy s veľkým oddaním vykonával prácu zástupcu riaditeľa Slovenského gymnázia, základnej školy, materskej školy a kolégia. Pritom absolvoval tretí odbor, vyučoval praktické znalosti.

Bol dobrým, odborne a didakticky pripraveným pedagógom. Pri vyučovaní sa prispôsobil pripravenosti žiakov, charakterizovali ho empatia a tolerancia. Rozumel si s kolegami, vždy bol pripravený pomôcť. Jeho odborné a ľudské hodnoty poznali aj mimo školy. Vyučoval aj v ďalších školách: na odbornom učilišti, v škole pre pracujúcich, ale najbližšie pri srdci mu stáli malé gymnastky v športovej škole.

Dlhé roky vedie svoj život ako penzista, je záhradkárom, vykonáva práce v domácnosti a pomáha svojim synom a vnukom.

Slovenská študujúca mládež Békešskej Čaby a župy Békéš má byť právom vďačná mestu, že tohto výnimočného, statočného, usilovného, prácu milujúceho mládenca z Novohradskej župy pred šiestimi desaťročiami priviedlo na toto územie.

Krett György a Nórád megyei Sámsonházán született 1935. július 2-án. Akkor ez a faluközösség többségében szlovák etnikumú és evangélikus vallású volt. Nagyon szorgalmas, munkát szerető, egymást segítő emberek voltak. Szülei is ebben a szellemben nevelték fiatalabb fiútestvérével együtt. Alsóbb iskoláit szülőfalujában és Salgótarjánban végezte, majd felvételt nyert a budapesti tanárképző főiskolára, ahol matematika-fizika szakos általános iskolai tanári diplomát szerzett. A háború idején és utána is édesapja katonai szolgálata miatt édesanyjára hárult a család fenntartása, ezért gyermekkorában és iskolás évei alatt kénytelen volt különböző helyeken dolgozni. A főiskolán sorsát és tanári pályáját két jelentős esemény határozta meg. Az egyik: Kapcsolatba került Dr Sziklay Lászlóval, a szlovák tanszék akkori vezetőjével, akinek közreműködésével mint végzős az Alföldre, a Békéscsabai Szlovák Általános Iskolába, általános iskolai tanárnak került.

A másik: mivel ő is Öveges professzor tanítványa volt, ez lényegében meghatározta iskolai nevelő-oktató tevékenységét.

Meg is állapodott Békéscsabán, megnősült és szintén pedagógus feleségével két pedagógus fiút neveltek fel.

Egész életében egyetlen főállású munkahelye volt: a békéscsabai szlovák iskola. Az általános iskolában évtizedeken keresztül mint matematika-fizika szakos szaktanár, osztályfőnök, kollégiumi mellékhivatású nevelő, különböző tisztségek viselője, majd pedagógus pályafutásának második szakaszában mint a szlovák gimnázium, általános iskola, óvoda és kollégium igazgatóhelyettese nagy odaadással és elhivatottsággal végezte munkáját. Közben a harmadik szakot is elvégezte, és gyakorlati foglalkozások tantárgyat is tanított.

Jó pedagógus volt, szakmailag és didaktikailag jól felkészült. Tanítás során alkalmazkodott tanítványai felkészültségéhez, empátia és tolerancia jellemezte. Jó kapcsolatokat ápolt kollégáival, mindig segítőkész volt. Szakmai és emberi értékeit iskoláján kívül is ismerték. Több más iskolában is tanított: szakmunkásképzőben, dolgozók általános iskolájában; talán a sportiskolában a kis tornászok oktatása nevelése volt számára a legkedvesebb.

Évek óta kis nyugdíjasként él, kertészkedik, végzi ház körüli teendőit, segíti gyermekeit és unokáit. Békéscsaba, Békés megye szlovák tanulói ífjúsága hálás lehet a városnak, hogy ezt a kivételes, becsületes, szorgalmas, munkát szerető Nógrád megyei fiatalembert hat évtizeddel ezelőtt erre a vidékre irányította.

„Za békešských Slovákov"-„Békés megye szlovákságáért"

Odovzdané: Kondoroš 05. 12. 2015

Pani Lauková (stojí pri muža) vo vystúpení ochotníckeho divadla

Ernestína Lauková (rodená Benczúrová)

Je jednou z najaktívnejších členov Organizácie komlóšskych Slovákov. Jej srdcovou záležitosťou bolo, a aj je zachovanie slovenského jazyka, kultúry a hodnôt našich predkov. Od začiatku, ako sa stala členkou organizácie, venovala svoju silu a voľný čas jej činnosti.

V roku1993 sa začala nová etapa komlóšskeho ochotníckeho života, keď obnovili a na javisko spracovali starodávny zvyk Komlóšanov – Páračky.

Od roku 2003 je vedúcou ochotníckeho divadla. Sama vyhľadáva, vyberá vhodné diela, režíruje a pripravuje ich na predstavenie.

Veľkou mierou prispela aj k organizovaniu osláv 100. výročia ochotníckeho divadla v Komlóši a výstavy fotografií o divadelníctve v Komlóši.

V roku 2009 práve vďaka Erne Laukovej vyšla monografia Kolomana Szokolayho, známeho komlóšskeho rodáka.

V súčasnosti je Erna Lauková členkou Organizácie komlóšskych Slovákov a vedúcou Slovenského ochotníckeho divadla v Slovenskom Komlóši. Svojimi tvorivými nápadmi upravila na javisko viacero slovenských divadelných hier, ktoré predstavili v Slovákmi obývaných obciach nielen v našej župe, ale v celom Maďarsku, ba i v zahraničí.

Za svoju mnohostrannú aktívnu činnosť si Ernestína Lauková zaslúži uznanie a vďaku.

Laukó Pálné – született Benczúr Ernestina

Egyik legaktívabb tagja a Komlósi Szlovákok Szervezetének. Mindig is szívügyének tartotta őseink nyelvének, kultúrájának és értékeinek megőrzését.

Pani Lauková (uprostred) vo vystúpení ochotníckeho divadla

Kezdetektől fogva, erejét és szabadidejét a szervezetnek szentelte.

1993-ban felújították és színpadra vitték az egyik legrégebbi komlósi szokást a Fosztókát. Ezzel a darabbal egy új szakasza kezdődött a komlósi amatőr színjátszásnak. Egyedül keresi és választotja ki a megfelelő darabokat, rendez és előkészíti az előadást.

Sok mindennel hozzájárult a Komlósi Amatőr színjátszás 100. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségekhez és a Komlósi színjátszásról készített fotókiállításhoz is.

Neki köszönhetően készült el Tótkomlós híres szülöttjének, Szokolay Kálmánnak a monográfiája is 2009-ben.

Laukó Pálné napjaiban tagja is a Komlósi Szlovákok Szervezetének és vezetője a Komlósi Amatőr Színjátszó Körnek. Alkotó ötleteivel több szlovák darabot állított színpadra, ezeket sok szlovákok lakta helyen adták elő a megyében, Magyarországon és a határainkon túl is.

Sokszínű és aktív tevékenységéért Laukó Pálné megérdemli a kitüntetést és a köszönetet.

Most pedig megkérném Krajcsovicz Andrásnét a Békés Megyei Szlovák Önkormányzat elnökét, hogy adja át a díjat.

„PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE"

Odovzdané: Budapešť 13. 12. 2015

Jola Pepová, pružina slovenského sdpolku vo Veľkom Bánhedeši

Členky miestneho spolku v práci

Verejnoprospešný spolok zachovania slovenských tradícií vo Veľkom Bánhedeši

V najzaostalejšom mezőkováčházškom mikroregióne južnej časti župy Békéš, vo Veľkom Bánhedeši, funguje od roku 2008 Verejnoprospešný spolok zachovania slovenských tradícií vo Veľkom Bánhedeši. V sotva 100-člennej osade pracuje so 154 členmi.

Medzi prioritné ciele pokladajú pestovanie a rozšírenie slovenského jazyka a kultúry, zbieranie, zachovanie a prezentovanie pokladov slovenskej kultúry. Na rôznych miestach vystavovali svoje, pre osadu príznačné, motívy tkanín, čepce a ihličky patriace k ich kroju.

Za rozhodujúce považujú udržiavanie tvorivých kultúrnych telies, prevádzkujú detskú citarovú skupinu a výšivkársky krúžok dospelých.

Aktívne sa zapojili do konkurznej práce podanej samosprávou obce a dodnes pátrajú po miestnych hodnotách a snažia sa o ich uznanie za miestnu, respektíve župnú hodnotu.

Za svoju úlohu pokladajú tiež uzatváranie kontaktov so slovenskými komunitami v Maďarsku a v zahraničí, ako aj zastupovanie záujmov miestnej Slovače. Spolupracujú so štátnymi, samosprávnymi a inými civilnými organizáciami.

Zúčastňujú sa na práci miestneho „občianskeho okrúhleho stola". Napr. majáles, slávnostné zapálenie adventných sviečok. Miestne samosprávne podujatia obohacujú výstavami a detskou herňou.

Ich vedúca Jolanna Pepová je dušou a motorom spolku. Fungujú ako ozajstná spoločenská komunita. Ich výnimočná národnostno-osvetárska práca, vykonávaná skoro desaťročie, môže slúžiť príkladom.

Nagybánhegyesi Szlovák Hagyományőrző Közhasznú Egyesület

Békés megye déli részén a leghátrányosabb helyzetű mezőkovácsházi kistérségben, Nagybánhegyesen 2008-tól tevékenykedik a Nagybánhegyesi Szlovák Hagyományőrző Közhasznú Egyesület. Az alig több mint 1000 fős településen 154 taggal rendelkezik.

A legfontosabb céljaik a szlovák nyelv és kultúra ápolása, fejlesztése, a szlovák nemzeti kultúra értékeinek gyűjtése, megőrzése és bemutatása. Több kiállításon szerepeltették - Magyarországon és Szlovákiában - a településükre jellemző szlovák szőttesek mintakincsét, a népviseletükhöz tartozó főkötőket és kontyvasakat.

Meghatározónak tartják az alkotó kulturális közösségek működését, van gyermekeknek citera, felnőtteknek hímző szakkörük

A települési önkormányzat által benyújtott HUNGARIKUM pályázatban aktívan dolgoztak és dolgoznak a helyi értékek felkutatásában, helyi és megyei értékké nyilvánításában.

Feladatuknak tartják a magyarországi és külföldi szlovák szervezetekkel a kapcsolattartást és a helyi szlovákság érdekeinek védelmét. Együttműködnek az állami, önkormányzati és más civil szervezetekkel.

Részt vesznek a településen működő „civil kerekasztal" munkájában. Pl. civil majális, ünnepélyes adventi gyertyagyújtások. Kiállításokkal, játszóházi programokkal színesítik a települési önkormányzat rendezvényeit.

Vezetőjük, Pepó Jánosné, az egyesület lelke és motorja. Igazi közösségként működnek. A közel 10 év alatt végzett kiemelkedő nemzetiségi közművelődési munkájuk példaértékű.

„Za národnosti župy Békéš"-„Békés Megye Nemzetiségeiért"

Odovzdané: Poľný Berinčok 18. 12. 2015

Júlia Borguľová
na podujatí hosťovania folklórneho súboru Hornád

Júlia Borguľová (rodená Raffay) sa narodila v Poľnom Berinčoku, jej rodičia sú slovenského pôvodu. Svoje detské roky strávila v Kamute, kde skončila aj základnú školu. Odborné vzdelanie a maturitu získala v Gyule, diplom osvetárky a manažérky na segedínskej Pedagogickej vysokej škole Gyulu Juhásza.

Od roku 1982 žije v Poľnom Berinčoku so svojím manželom Jurajom Borguľom, ktorý je tiež Slovákom. V Kultúrnom centre Orlai Petrics Soma vedie mestský Klub dôchodcov, od roku 1999 je predsedníčkou Organizácie Slovákov v Poľnom Berinčoku, ako aj pružinou a hlavnou organizátorkou programov Maďarskej ligy proti rakovine.

Dennodenne pracuje s ľuďmi, všetky svoje snahy vložila do práce pre nich a za nich. So svojou milostivosťou a bezprostrednosťou všade a so všetkými ľahko nadväzuje vzťahy, vyžaruje z nej optimizmus a veselosť. Jej ľudskosť a pohotovosť môže byť príkladom. Za dôležité považuje budovanie spoločnosti, vedenie klubu a spolku. Medzi prvými sa zapojila do civilnej sféry a spoznala možnosti a silu vybudovania spoločnosti. V kultúrnom živote mesta je determinujúcou osobnosťou, je organizátorkou a spoluorganizátorkou rôznych miestnych podujatí.

Jej prvotnou úlohou je vedenie, organizovanie života Organizácie Slovákov v Poľnom Berinčoku a úspechy predošlých rokov potvrdzujú, že oprávnene združuje miestnu Slovač a zastupuje ich slovenskú kultúru.

Spolu s členmi organizácie sa snaží o to, aby sa starodávne slovenské tradície pestovali, prezentovali a odovzdávali nasledujúcim generáciám.

Pod jej vedením sa realizuje podpora slovenskej skupiny miestnej materskej škôlky Nezábudka. Každý rok im organizuje, pridružiac aj žiakov nižšieho stupňa, varenie lekváru a vyhotovenie halušiek. Do práce zapája aj deti.

Podľa starodávneho receptu varia viackrát ročne sapún (mydlo) a rozprávajú o zdedených zvykoch a tradíciách, aby aj súčasná mládež mala obraz o minulosti.

Okrem akcií zameraných na tradície podporuje prezentáciu slovenskej hudobnej kultúry, odhalenie a pestovanie národnostnej náboženskej kultúry a zachovanie slovenskej materiálnej „pamäti", prispievajúc k jej záchrane pre budúcnosť.

Vďaka jej iniciatíve dosiahol výnimočné úspechy aj Slovenský páví krúžok. Dobrým príkladom zachovávania pamiatok sú výstavy pod názvom „Slovenské materiálne dedičstvo" a „Jesenné obradné plody" zorganizované v auguste roku 2011.

Odhalila skryté možnosti projektov a neľutujúc čas ani energiu venovala sa ich písaniu, lebo len vďaka nim môže vykonať svoju prácu. Udržiava dobrú spoluprácu so župnými i celoštátnymi organizáciami, spoločnými akciami prispieva k šíreniu dobrého mena Poľného Berinčoka. V osadách obývaných Slovákmi obohacuje kultúrne programy gastronomickými pochúťkami a sprostredkovaním hudobnej kultúry.

Od začiatku podporuje a pestuje spoluprácu s vedením družobného mesta Sládkovičovo, ktoré sa pravidelne zúčastňuje na ňou organizovaných programoch. Za pamätné programy pokladáme akciu gazdovského dvora, organizovanú v roku 2015 – kde sa prezentovali partnerské obce. Bol to pekný príklad sily spolupráce, spolupatričnosti Slovákov v Poľnom Berinčoku, spoločného zmýšľania, pestovania národnostných tradícií, ako aj jej príkladnej, hodnotu zachovávajúcej práce.

Ako prvá v župe, veriac, že sa rodí nová tradícia, zorganizovala v roku 2008 so slovenskou organizáciou a

so štyrmi spoločnosťami troch historických cirkví spoločné zapálenie adventných sviečok. Táto akcia je živá dodnes. Jej úsilím je vytvoriť čo najnezabudnuteľnejšiu atmosféru a zážitok. Rediguje dvojjazyčný adventný zošit, ktorý rozširuje aj medzi občanov.

Každoročne pripravuje so slovenskou organizáciou novoročný prípitok, kde rozdáva prítomným radosť a nádej do nového roka.

Jej činnosť na poli slovenskej národnosti, v živote župy a mesta je rozmanitá.

Spevokol Čabianska ružička pracujúca pri Čabianskej organizácie Slovákov-Domu slovenskej kultúry na celoštátnej odbornej kvalifikácii dosiahla zlatú medailu.

Borgula Györgyné Mezőberényben született, szülei szlovák származású emberek. Gyermekkorát Kamuton töltötte, ott végezte általános iskolai tanulmányait. Szakközépiskolai tanulmányát és az érettségit Gyulán szerezte, majd diplomáját a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán művelődésszervező, menedzser szakon kapta.

1982 – től Mezőberényben él férjével, Borgula Györggyel, aki szintén szlovák származású. Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központban Városi Nyugdíjas Klubot vezet és elnöke 1999. óta a Mezőberényi Szlovákok Szervezetének és a Magyar Rákellenes Liga mezőberényi szervezetének mozgatórúgója, programjainak egyik főszervezője.

Közösségi munkája során nap, mint nap emberekkel dolgozik, minden igyekezete arra irányul, hogy velük és értük dolgozzon. Kedvességével, közvetlenségével mindenütt és mindenkivel jó kapcsolatot teremt, optimizmust, derűt sugároz. Embersége, segítőkészsége példamutató. Fontos számára a közösségépítés, klubvezetés, egyesületek működtetése. Elsők között kapcsolódott a civil munkába és ismerte fel a közösségépítés és az abban rejlő lehetőség erejét. A város kulturális életében meghatározó személy, több városi rendezvény szervezője, társ szervezője.

Meghatározó feladatának tekinti a Mezőberényi Szlovákok Szervezetének irányítását, tevékenységének szervezését és az elmúlt évek sikere bizonyítja, hogy méltón fogja össze a helyi szlovákság csoportját és képviseli Mezőberény szlovák kultúráját.

Sokat tesz a szervezet tagjaival azért, hogy az ősi szlovák hagyományokat ápolja, az értékeket tovább vigye, közzétegye. Vezetésével segíti és támogatja a Mezőberény Város Óvodai Intézménye Nefelejcs óvoda szlovák csoportjait. Minden évben az óvodásokkal és az érdeklődő iskolásokkal együtt szervezi meg a szilvalekvár főzését, a haluska készítését. Ilyenkor a gyerekeket is bevonják a lekvár főzés és a tésztakészítés fázisaiba.

Egy régi recept alapján minden évben több alkalommal, városi rendezvényeken is régi korokat, idéző szappanokat készítenek az érdeklődőkkel együtt. Beszélgetnek a régi szokásokról, hagyományokról, hogy a ma élő fiatal generáció is betekintést kapjon azokról az időkről.

A hagyományőrző rendezvényeken túl nagyban támogatja a szlovák zenei kultúra közvetítését, a nemzetiségi valláskultúra értékeinek feltárását, ápolását, a szlovák tárgyi emlékek megmentését az elhalástól, hozzájárulva, hogy ezek az utókor számára is elérhetőek legyenek. Ösztönzésére évtizedek óta kimagaslóan szerepel a Szlovák Pávakör is. Az emlékek megőrzésére jó példa a 2011. augusztus közepén megrendezett Szlovák tárgyi emlékek című kiállítás és a hálaadó őszi terménykiállítás megrendezése. Felismerte a pályázatokban rejlő lehetőségeket és idejét, energiáját nem sajnálva készíti őket és ezeknek köszönhetően tudják megvalósítani rendezvényeiket.

Jó kapcsolatot tart a megyei és országos szervezetekkel és a közös rendezvényeken öregbíti Mezőberény hírnevét. A szlovák lakta települések rendezvényein helyi gasztronómiai különlegességekkel és a zenei kultúra közvetítésével gazdagítja a programokat.

Kezdetektől támogatja, ápolja testvérvárosunk, Gúta vezetőivel való kapcsolatot, akik szívesen jönnek és vesznek részt az általa szervezett rendezvényeken. Emlékezetes programot szervezett 2015-ben a gútaiak, a városlakók, a városba érkező vendégek részére is, amikor megvalósította a Gazda udvart - Mamicska konyhát vendég települések segítségével. Jó példája volt ez az együttműködés erejének, a mezőberényi szlovákok összetartozásának, a közös gondolkodás és a nemzetiségi hagyományok ápolásának, és a vezető példamutató, értékteremtő munkájának

A megyében elsők között, 2008-ban, hagyományteremtő szándékkal szervezte meg a szlovák szervezetettel az első adventi gyertyagyújtást a három történelmi egyház négy gyülekezetének szolgálatával és teszi ezt ma is. A teljességre törekvéssel teszi emlékezetessé segítőivel a résztvevők számára az ünnepi hangulatot. A kétnyelvű adventi kisfüzet szerkesztésével minden városlakóhoz írott formában is eljuttatták az adventi várakozás, készülődés pillanatait. Tenni akarását, az újra való törekvését mutatja, hogy tovább gondolva az emberek közös ünneplésének igényét, a Szlovák Szervezetével újévi köszöntőt hirdetett, ahol az évkezdés örömét, a remény érzését adja át a megjelentetteknek.

Mindezeket összegezve a szlovák hagyományok ápolásában, a megye, település kulturális életében kifejtett sokrétű tevékenysége folytán Borgula Györgynét javasoljuk a „Nemzetiségi díj" elismerésre.

A Csabai Szlovákok Szervezete-Szlovák Kultúra Háza mellett működő **Csabai Rózsák énekkar** az országos szakmai minősítőn Arany minősítést szereztek.

DETSKÝ KÚTIK

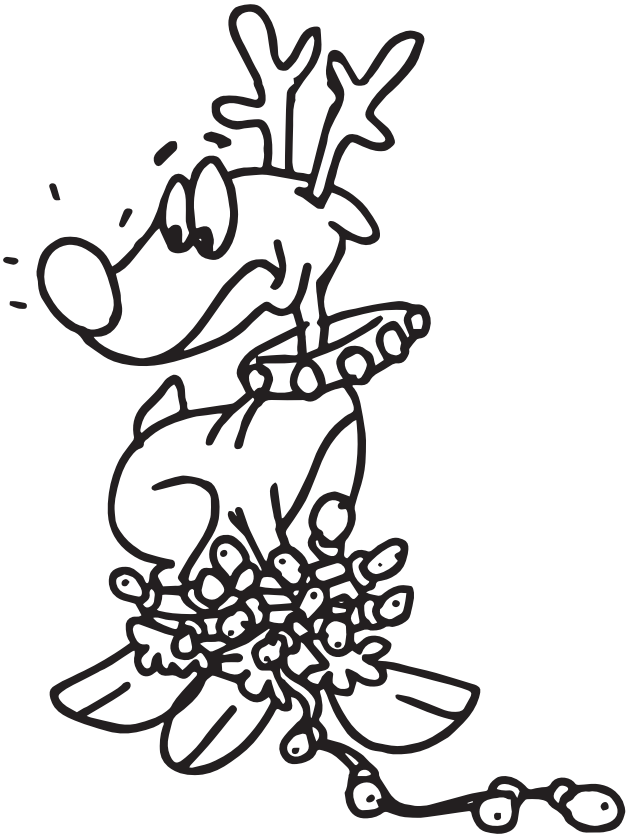

Čabän
Mesačník Slovákov Békéšskej Čaby a okolia

Vydavateľ: Čabianska organizácia Slovákov
Za vydávanie zodpovedajú
predseda ČOS Michal Lásik
a konateľka Hajnalka Krajcsovicsová
(redaktorka Čabäna)
Adresa redakcie:
Dom slovenskej kultúry
5600 BékešskáČaba, Námestie Kossutha 10
Tel., fax: (66) 321-771, (66) 441-750
www.slovak.hu
E-mail: szlovakhaz@gmail.com
Fotografie: Redakcia
Sadzba, grafická úprava, tlačiareň:
Progresszív Nyomda Kft.,
Békéscsaba, Erkel u. 2.
Náš mesačník vychádza bezplatne,
v náklade 500 výtlačkov, s finančnou podporou
Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí
ISSN 1588-3256